

Wikken en wegen

**BEHOUD
VAN IMAGO**

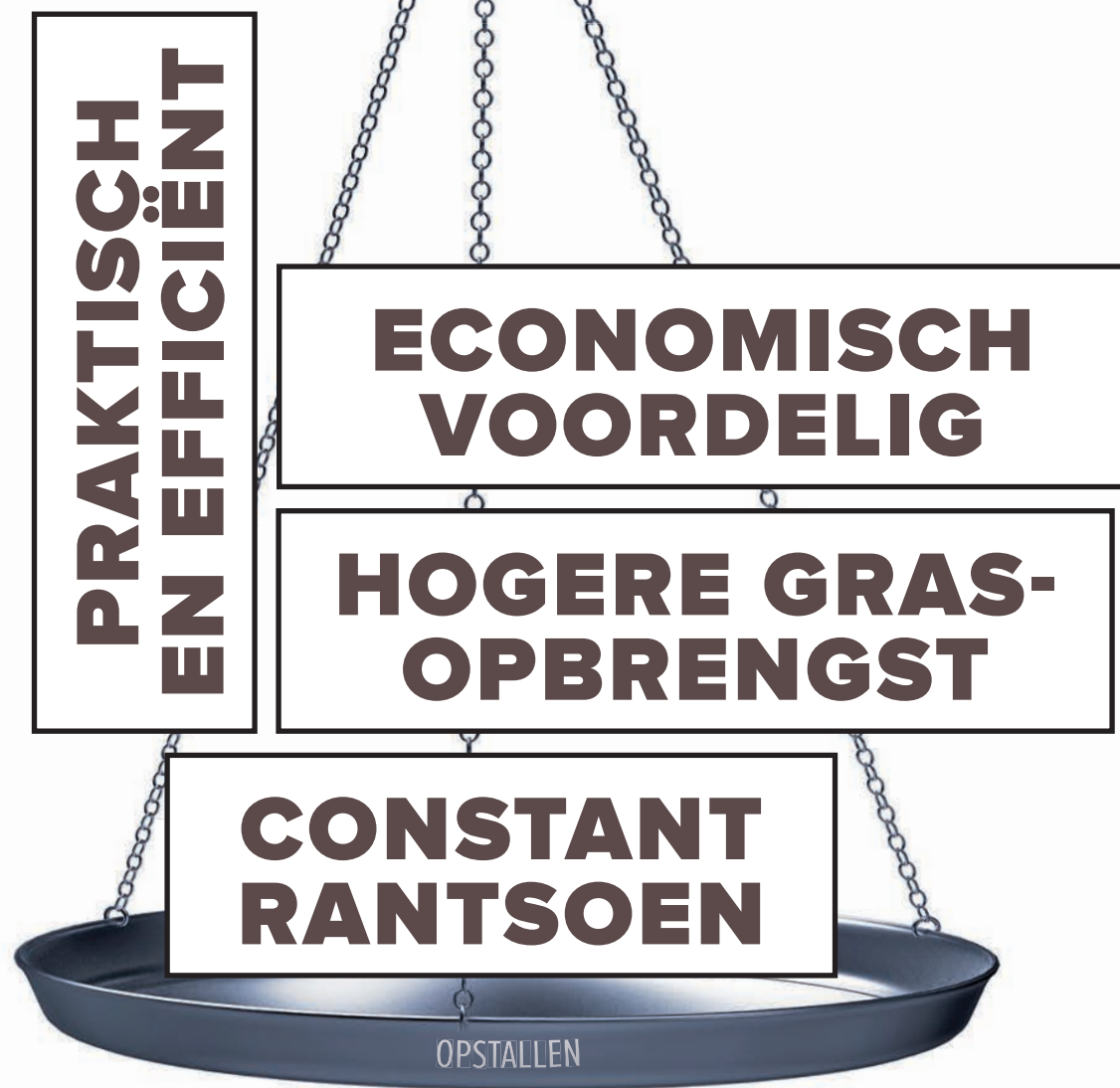
**MOOI
GEZICHT**

**RECLAME
VOOR MELKVEE-
HOUDERIJ**

**GOED VOOR
HET BEENWERK**

WEIDEGANG

over weidegang

Weidegang is goed voor verhitte discussies. Weiden is reclame voor de melkveehouderij, zeggen voorstanders. Opstallen is economisch voordeliger, menen tegenstanders. Maar hoe maak je zelf een goede afweging? De Boerin interviewt boer en boerin Eric en Maaïke van der Paalen. De een geeft de voorkeur aan koeien in de wei, de ander houdt ze liever op stal.

TEKST WICHERT KOOPMAN

leeftijd Eric: 44, Maaïke: 35 • **kinderen:** Indy (7) • **woonplaats:** Leende (Noord-Brabant) • **bedrijf:** 100 melkkoeien, 65 stuks jongvee • **kavel:** 20 hectare huiskavel, 20 hectare op afstand in gebruik, waaronder 10 hectare met een beheersbeperking

MAAIKE VAN DER PAALLEN:

‘Koeien in de wei is prachtige reclame’

‘Toen ik twaalf jaar geleden voor het eerst bij Eric op de boerderij kwam, mocht ik met mijn schoonvader – hij is inmiddels helaas overleden – de koeien uit de wei halen. Ik kom niet van een boerderij en vond het heel bijzonder. Nog steeds vind ik koeien in het land een mooi gezicht. Als ik ’s morgens in de stal aan het werk ben, zie ik bij de burens de koeien achter elkaar over het kavelpad lopen. Dat heeft gewoon iets.’

‘Bij ons komt het vee al een aantal jaren niet meer buiten. Eric vindt het praktischer om ze op stal te houden en zegt dat hij zo efficiënter kan werken. Ik snap dat, maar ik vind het wel jammer. Natuurlijk hebben de koeien het op stal bij ons goed. Het is schoon en droog en ze liggen zacht. Maar toch... Als je ziet hoe blij koeien zijn die in het voorjaar weer

de wei in mogen, dan denk ik dat ze het buiten fijn hebben. Ik heb misschien een romantisch beeld van weidegang, maar ik weet zeker dat de automobilisten en fietsers die hier langs komen het ook waarderen als ze de koeien zien lopen. Het is toch een prachtige reclame voor ons product? Koeien in de stal kunnen burgers niet zien, koeien in de wei wel. Zo draagt weidegang bij aan het behouden van een goed imago.’

‘De redenering dat de koeien op stal houden economisch voordeliger is, kan ik volgen. Maar dat is voor de korte termijn. Voor de lange termijn is duurzaamheid volgens mij belangrijker. Daarbij hoort dat mensen een goed gevoel hebben bij de sector. Koeien in de wei helpen om dat positieve beeld vast te houden.’

LINDA BROUWER, WEIDECOACH:

‘WEIDEN IS KENNELIJK NOG GEEN VROUWENDING’

‘Of vrouwen en mannen verschillend denken over weidegang?’ Weidecoach Linda Brouwer uit IJpendam, adviseur bij PPP

Agro Advies, durft het niet te zeggen. ‘Ik kan me voorstellen dat vrouwen vaker voorstanders zijn van weidegang dan mannen omdat ze meer denken vanuit hun gevoel. Maar ik werk voornamelijk in Noord-Holland en het westen van Nederland en daar is wel of niet weiden eigenlijk geen punt van discussie. Op zeker negentig procent van de bedrijven gaan de koeien gewoon naar buiten.’

Kennis over weidegang is bij de jongere generatie boeren vaak ver weggezaakt, merkt Brouwer. ‘Maar we maken nu wel een inhaalslag. Als officieel erkend weide-

coach van Stichting Weidegang begeleid ik twee studiegroepen waarmee ik in het groeiseizoen minstens vijf keer een zogenaamde farmwalk maak om in het veld ervaringen uit te wisselen. Daarnaast heb ik de afgelopen jaren zeker dertig individuele adviesgesprekken gevoerd en geef ik regelmatig presentaties. Het valt me op dat ik tijdens mijn werkzaamheden als weidecoach maar heel weinig vrouwen tegenkom. Als ik ergens kom als strategisch of bedrijfseconomisch adviseur is dat heel anders. Weiden is kennelijk nog geen vrouwending.’

ERIC VAN DER PAALLEN:

‘Opstallen is er geleidelijk ingeslopen’

‘Eigenlijk is het opstallen van de koeien eringeslopen. Ooit was ik best fanatiek met stripgrazen. Toen zijn we beperkt gaan weiden en gingen de koeien pas na de eerste snede naar buiten. Omweiden werd standweiden op een blok van vier en later twee hectare. In 2007 hebben we de stal verlengd en toen was het een heel gedoe om de koeien naar buiten te laten. Van weiden kwam het daarna niet meer.’
‘De koeien binnenhouden bevalt me goed. Het is efficiënter. We halen met enkel maaien een veel hogere opbrengst en het werkt makkelijker. Weiden is toch een heel gedoe. Het is goed voor het beenwerk van de koeien, maar ik weet niet of het voor het welzijn zo veel beter is. Op stal is het klimaat beter te regelen en kan ik ze een constant rantsoen voeren. Dat vinden koeien ook prettig.’

‘Als je uitlegt dat de koeien het op stal goed hebben en ze vaak liever binnen dan buiten zijn, begrijpen mensen dat. Maar je moet je keuze voor opstallen wel altijd verdedigen. Ik ben ervan overtuigd dat het voor het imago van de melkveesector goed is dat er koeien buiten lopen. Van mij mogen collega’s die daaraan een bijdrage leveren, worden beloond. Maar voor de weidepremie zet ik de deuren niet open.’
‘Het laatste woord over weidegang is hier nog niet gezegd. Onze dochter is op 26 juli jarig en heeft weleens gezegd dat ze het een mooi cadeau zou vinden als ze op haar verjaardag de koeien uit de wei zou mogen halen. De draad en de palen liggen al een paar jaar klaar. Misschien moet ik er toch maar eens aan beginnen. Dan wordt het wel een compromis; grotendeels op stal en een paar uur per dag in de wei.’

STEEDS MINDER KOEIEN LOPEN DAG EN NACHT BUITEN

Weidegang staat in Nederland al jaren onder druk, zo blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek. In 1997 ging nog 92 procent van de melkkoeien naar buiten, in 2012 was dit percentage gedaald tot 70. Liep voor de eeuwwisseling nog ongeveer de helft van de koeien dag en nacht in de wei, twee jaar geleden was dat aandeel gezakt naar een kwart. Opvallend zijn de verschillen tussen regio’s. In het westelijk weidegebied kreeg in 2012 nog 90 procent van de melkkoeien weidegang, terwijl dit aandeel in het zuidelijk weidegebied maar ongeveer de helft was. Om weidegang te stimuleren heeft een

groot aantal partijen in 2012 het Convenant Weidegang ondertekend. In dit convenant hebben ze met elkaar afsproken zich in te spannen voor weidegang, bijvoorbeeld via adviesgesprekken. Zo kregen sinds 2008 al 1318 veehouders een expert op bezoek om vragen over weidegang te beantwoorden. Daarnaast worden weidecoaches opgeleid die melkveehouders helpen het weiden op hun bedrijf beter onder de knie te krijgen. Ook in Vlaanderen neemt het aantal bedrijven dat de koeien permanent opstalt toe. In de jaarlijkse winterenquête van het Landbouwcentrum voor Voeder-

gewassen (LCV) gaf dit jaar 26 procent van de veehouders aan dat hun melkkoeien niet meer in de wei komen. In 2010 was dit percentage nog 9. Het zijn vooral de grotere bedrijven waar de koeien binnen blijven. De opstallers hebben gemiddeld 122 koeien tegenover 63 bij de beweiders. De verschillen tussen de regio’s zijn groot: 54 procent opstallers in Antwerpen tegenover 9 en 11 procent West- en Oost-Vlaanderen. Overigens is de enquête vrijwillig en heeft maar 2,5 procent van de veehouders gereageerd. Het aantal koeien op deze bedrijven ligt beduidend boven het Vlaams gemiddelde.